

LR Vyriausybės kanceliarijai
Šešėlinės ekonomikos mažinimo koordinavimo komisijai

Siunčiama el. paštu

LRVkanceliarija@lrv.lt; giedre.balcytyte@lrv.lt; renata.inokaitiene@lrv.lt; ieva.skarelyte@lrv.lt;
arturas.norkevicius@lrv.lt

2021 m. balandžio 21 d.

Kreipimasis dėl situacijos viešojo maitinimo ir odontologijos paslaugų sektoriuose

Asociacijos „Investors' Forum“, jungiančios virš 60 stambiausių ir aktyviausių investuotojų į Lietuvos ekonomiką administruojama skaidraus verslo iniciatyva „Baltoji banga“ vienijanti 74 skaidrumą deklaruojančias ir sąžiningais veikimo principais veiklą vykdančias organizacijas jau keturiolika metų telkia skaidraus verslo bendruomenę, šviečia visuomenę apie skaidraus verslo naudą ir siekia mažinti šešėlinės ekonomikos apraiškas Lietuvoje. Šiandien norime išreikšti rūpestį dėl kai kurių verslo sektorių, kuriuose veikia iniciatyvos „Baltoji banga“ įmonės.

Tiek Valstybinė mokesčių inspekcija, tiek ir Valstybinė darbo inspekcija **viešojo maitinimo sektorių** įvardina kaip padidintos šešėlio rizikos. Girdėdami šių sektoriaus įmonių vadovų įvardijamas problemas, situacijos rinkoje vertinimą tikrai suprantame, kodėl. Norime atkreipti dėmesį, kad skaidriai ir sąžiningai dirbančios įmonės siekia pokyčio ir gali įsitraukti į diskusiją, kokios priemonės galėtų padėti mažinti šešėlį. Pasitarę su įmonių vadovais sutarėme, kad kelios priemonės iš karto leistų siekti proveržio šioje srityje, todėl Šešėlinės ekonomikos mažinimo koordinavimo komisijai siūlome apsvarstyti galimybes:

- 1) panaikinti nefiskalinius čekius viešojo maitinimo sektoriuje;
- 2) skatinti verslą atsisakyti arbatpinigių kultūros ir naudoti kitas formas, kaip aptarnavimo mokestis. Tokiu būdu būtų išvengiama skirtingų lygių apmokestinimo ir dėl to kylančių neaiškumo ir piktnaudžiavimo galimybių;
- 3) nustatyti, kad visose prekybos vietose turi būti privaloma galimybė atsiskaityti ne grynais pinigais (kortele, elektroniniu pavedimus ar kitais būdais).

Jeigu kyla dvejonų, dėl šių siūlymo tikslingumo, galimos papildomos administracinės naštos verslui ar kitų susijusių klausimų, siūlome kviešti „Baltosios bangos“ ženklą turinčių įmonių atstovus pasidalinti savo vertinimu, patirtimi ir šiuo metu sprendžiamus iššūkius susijusius su galima kitų rinkos žaidėjų elgsena, skatinančia šešėlių šiame sektoriuje.

Taip pat, kiek daugiau nei prieš metus žiniasklaidoje buvo pavišintas nepriklausomas tyrimas, liudijantis apie reikšmingą „šešėlių“ **privatų odontologijos paslaugų rinkoje**. Tyrimo duomenys, kuriuos iš esmės patvirtino ir VMI remdamasi savo analize, tiesioginė žala valstybei kasmet gali siekti apie 35,7 mln. Eur į jos biudžetą nesurinktų mokesčių. Taipogi buvo identifikuotos kitos žalos kaip kad valstybės resursų naudojimas asmeninėms reikmėms valstybinėse poliklinikose.

Į paskelbtą informaciją sureagavo valstybės institucijos – 2020 m. vasario 11 d. situaciją nagrinėjo Šešėlinės ekonomikos mažinimo koordinavimo komisija LRV, VMI ir FNTT paskelbė apie aktyvesnes šios rinkos kontrolės priemones, Seimo Sveikatos reikalų komitetas vykdė parlamentinę kontrolę priemonių, skirtų situacijai teigiamai pakeisti.

Šių metų pirmą ketvirtį mes pateikėm užklausas Valstybinei mokesčių inspekcijai ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai dėl situacijos privatų odontologijos paslaugų rinkoje. Institucijų atsakymai nurodė, kad kontrolės ir prevencijos priemonės, pradėtos 2020 metais, yra tęsiamos ir šiais metais, nes situacija nėra reikšmingai pagerėjusi.

Todėl prašome Šešėlinės ekonomikos mažinimo koordinavimo komisiją įtraukti į savo darbotvarkę **privatų odontologijos paslaugų sektoriaus kontrolę ir surengti pasitarimą**, kurio metu būtų galima aptarti ar esamos prevencijos ir kontrolės priemonės yra pakankamos, ar reikalingos papildomos priemonės, teisės aktų pakeitimai.

Būsime dėkingi už atsakymą.
Pagarbiai

Rūta Skyrienė

Asociacijos „Investors‘ Forum“ vykdomoji direktorė
Skaidraus verslo iniciatyvos „Baltoji banga“ tarybos pirmininkė